
Workshops knelpunten gebruiksnormen van start

Met ingang van 1 januari 2006 geldt in het mestbeleid het Gebruiksnormenstelsel. Daarbij wordt voorgeschreven hoeveel stikstof en fosfaat maximaal met mest en kunstmest op de bodem mag worden gebracht. De overheid heeft deze gebruiksnormen ingesteld om de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater te verbeteren. In de loop der jaren worden de gebruiksnormen voor stikstof en fosfaat aangescherpt.

Het Ministerie van LNV heeft signalen gekregen dat akkerbouwers en melkveehouders knelpunten verwachten bij het verder aanscherpen van deze normen. Daarom is aan het LEI gevraagd na te gaan om welke knelpunten het gaat en onder welke omstandigheden die gelden. Daarbij is het ook nodig om naar mogelijke oplossingen te kijken. Op die manier wordt duidelijk of de knelpunten oplosbaar zijn, of dat het om echte bottlenecks gaat.

Landbouwers zijn echter geen landbouwer geworden om (alleen maar) milieudoelen te halen. Ze hebben andere doelen met hun bedrijf. Maatregelen die het milieu verbeteren, moeten daarom integraal in de bedrijfsvoering passen.

Om knelpunten bij verschillende manieren van bedrijfsvoering in beeld te krijgen, zijn er voor het onderzoek verschillende discussiegroepen geformeerd op basis van bedrijfstype, grondsoort en regio. Voor elke discussiegroep zijn tien akkerbouwers of melkveehouders bij elkaar gezocht die deelnemen aan het Landelijk Meetnet effecten Mestbeleid (LMM) en die de diversiteit in de desbetreffende regio zoveel mogelijk representeren.

De groepen werken explorierend en in interactie met elkaar, aan het benoemen van de knelpunten en mogelijke oplossingsrichtingen bij de huidige bedrijfssystemen. Dit gebeurt vanuit het concept 'de ondernemer centraal bij de planvorming'. Daarvoor wordt benchmarking (spiegeling aan vergelijkbare bedrijven) tussen bedrijven toegepast en wordt met het eigen bemestingsplan voor 2008 gewerkt. Door gebruik te maken van elkaars kennis en ervaring versterken de deelnemers het inzicht in de eigen situatie. Ze kunnen reageren vanuit de eigen ambitie en drijfveren en de eigen sterke en minder sterke punten.

Het streven is om de groepen eind 2008 of begin 2009 weer bij elkaar te laten komen. Het bemestingsseizoen 2008 kan dan worden besproken en ervaringen kunnen worden uitgewisseld.

Daarnaast is er dan meer aandacht voor de ontwikkeling naar toekomstige bedrijfssystemen. Een sectorbrede samenstelling van groepen zou bijvoorbeeld een mogelijkheid kunnen zijn om meer buiten de gebaande paden te kunnen denken.

Aart van den Ham, LEI